

Lärohandledning

Titel: Mysteriet på kyrkogården

Författare: Tobias Söderlund

Illustrationer av: Stef Gaines

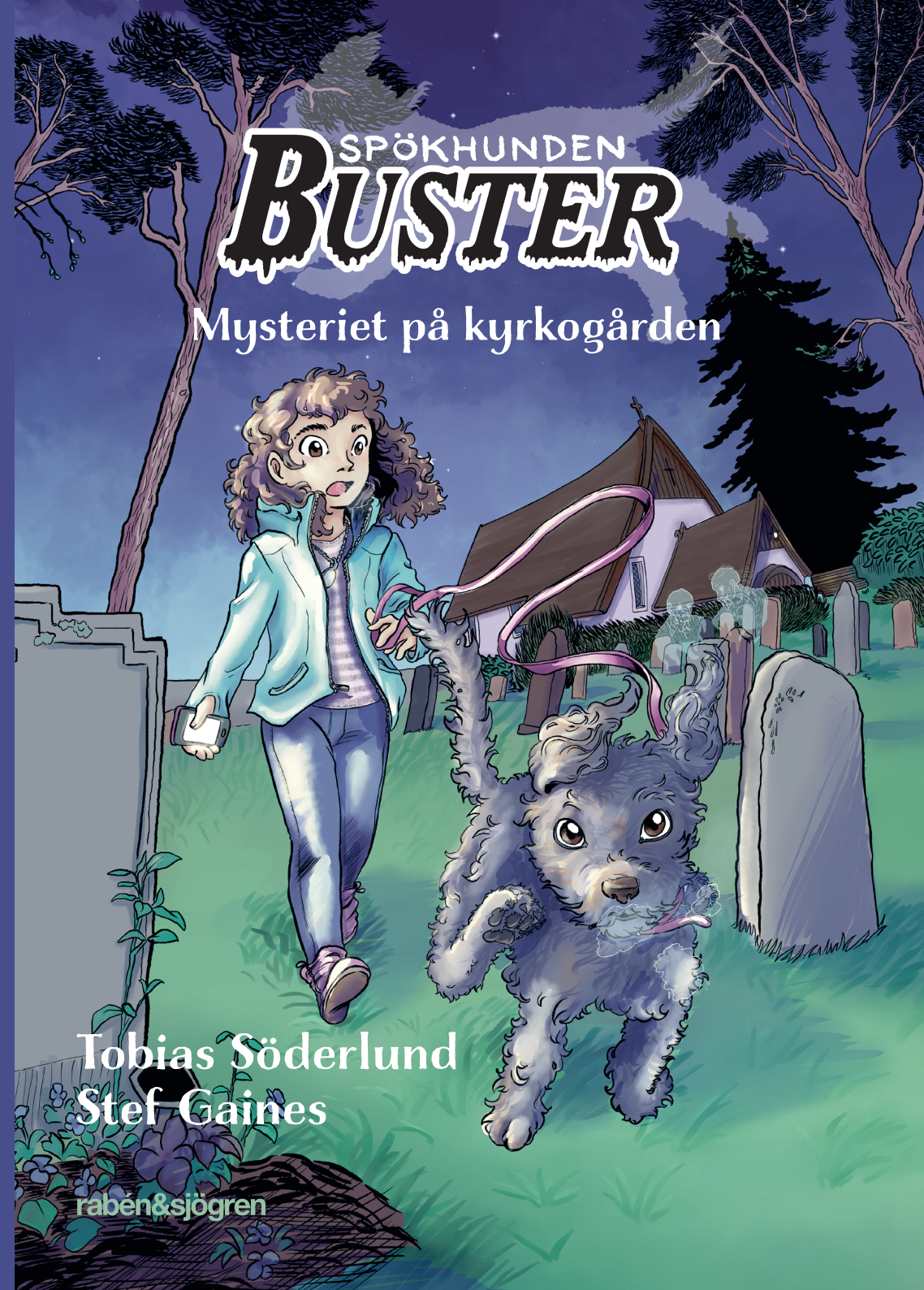
Rekommenderas för åk 1-3

En handledning av David Renklint

Delar i serien om spökhunden Buster:

Mysteriet på kyrkogården

Docksamlarens hus

Tobias Söderlund
Stef Gaines

rabens&sjögren

Introduktion

Om boken

Ellens bror har blivit allvarligt sjuk. Därför är det nästan alltid Ellen som går ut med Buster, familjens toypudel. Under en av deras kvällspromenader får Buster upp ett spår på kyrkogården. Det leder fram till en grav. Ellen tror först inte det är sant, men det är något som dallrar i luften vid gravstenen. Och sedan blir två genomskinliga gestalter synliga ...

Fler besök på kyrkogården väntar. Ellen har fått upp ögonen för någonting som hon bara måste nysta vidare i, tillsammans med Buster och bästa vännen Lorraine.

Tobias Söderlund kommer nu med en ny serie för bokslukarna, som inte drar sig för att läsa om spöken och annat nervkittlande.

Arbeta vidare med boken

Mysteriet på kyrkogården kan användas i flera ämnen inom skolan utöver svenskan och användas som diskussionsunderlag i samband med bland annat frågor om livet och döden, med fokus på exempelvis folktro och livs-åskådning.

Nedan följer några exempel på punkter från olika ämnens centrala innehåll för årskurs 1–3 i Lgr11 som kan kopplas till *Mysteriet på kyrkogården*, antingen som fristående lektionsstoff eller som grunden för ett ämnesöverskridande arbete. Då det är så många punkter från det centrala innehållet i svenska samt svenska som andraspråk som kan kopplas till läsningen av boken och diskussionen om den, nämns inte dessa ämnen nedan, men svenskämnet har legat som grund för formuleringen av majoriteten av läsförståelsefrågorna.

Sedan kommer de ovan nämnda läsförståelsefrågorna kopplade till varje kapitel och slutligen finns det förslag på frågor att diskutera efter läsningen. Frågorna är tänkta att utveckla elevernas läsförståelse och samtidigt väcka läslust. Alla frågor kan användas fristående och som exempel kan fokus vara på enbart ”på raderna”-frågorna, som handlar om berättelsens handling. I vissa grupper och vid vissa tillfällen kan detta fungera bättre som lässtrategi än att analysera för djupt eller att koppla för mycket till elevers egna erfarenheter.

Läsförståelsefrågorna är indelade i tre kategorier:

- På raderna, som handlar om att hitta svaret i texten. Det explicita.
- Mellan raderna, att dra egna slutsatser, analysera, inferera och tolka. Det implicita.
- Bortom raderna, att reflektera och tänka mer utanför berättelsen, antingen genom att diskutera i helklass eller mindre grupper. Här görs också kopplingar till elevens egna erfarenheter.

LGR 11

Bild

- Framställning av berättande bilder, till exempel sagobilder.
- Teckning, måleri, modellering och konstruktion.
- Olika element som bygger upp en bild: färg, form, linje, yta samt för- och bakgrund.

Samhällsorienterande ämnen

- Familjen och olika samlevnadsformer. Sexualitet, könsroller och jämställdhet.
- De mänskliga rättigheterna, deras innebörd och betydelse, inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen.
- Livsfrågor med betydelse för eleven, till exempel gott och ont, rätt och orätt, kamratskap, könsroller, jämställdhet och relationer.
- Miljöfrågor utifrån elevens vardag, till exempel frågor om trafik, energi och matvaror.
- Grundläggande mänskliga rättigheter såsom alla människors lika värde samt barnets rättigheter i enlighet med konventionen om barnets rättigheter (barnkonventionen).
- Trafikregler och hur man beter sig i trafiken på ett säkert sätt.
- Religioner och platser för religionsutövning i närområdet.
- Centrala samhällsfunktioner, till exempel sjukvård, räddningstjänst och skola.

FÖRE LÄSNINGEN

Beskriv omslaget, med ett eller flera ord. Lek med adjektiv.

Vilka detaljer kan du se?

Vad gör dig mest nyfiken?

Har du läst eller sett något liknande?

Vad tror du att den här kommer handla om?

Har du läst något annat av författaren?

Har du sett något annat av illustratören?

UNDER LÄSNINGEN

Oavsett om det är högläsning eller tyst läsning kan det finnas behov av att stanna upp och diskutera en del ord och uttryck. Eleverna kan själva också samla på sig svåra ord som sedan kan användas i övningar, för att inte behöva avbryta för ofta och förstöra läsupplevelsen. Det kan också vara bra att kortfattat summera det förra kapitlet innan det nya ska läsas. Här kan man anpassa efter vad som fungerar för stunden och antingen sammanfattar läraren, eller så får frivillig elev göra det. En annan variant kan vara att eleverna sammanfattar för varandra, två och två.

Läsförståelsefrågor

Kapitel 1 – Granne med kyrkogården

Ord och uttryck

Ansvar, upprepa, gnistra, obehaglig, prästgård, märklig, gena, puls, gatlykta, halvcirkel, motsatt

Läsförståelsefrågor

Vem är Buster? Vem är Ellen? (på raderna)

Varför måste Ellen hjälpa till så mycket hemma? (mellan raderna)

Varför bor de så nära en kyrkogård? (mellan raderna)
Vem är Oscar? (mellan raderna)
Tycker du att kyrkogårdar är läskiga? (bortom raderna)

Kapitel 2 – Hundbajs och spöken

Ord och uttryck

Uppenbarligen, intelligent, grimasera, vädra, störta iväg, reagera, sicksacka, reaktion, blickstill, gestalt, kontur

Läsförståelsefrågor

Var bajsar Buster? (på raderna)
Varför skriker Ellen rakt ut? (på raderna)
Varför springer Buster? Och vad morrar han åt? (mellan raderna)
Vad skulle du göra om du råkade ut för samma sak? (bortom raderna)

Kapitel 3 – Den hemska sjukdomen

Ord och uttryck

Peppra med frågor, skall, rysning, saccosäck, nattduksbord, behandling, slutbetyg, cancer, tumör, cellgifter, bevis

Läsförståelsefrågor

Vilken klass går Ellen i? (på raderna)
Vilken klass går Oscar i? (på raderna)
Vem är Lorraine? (på raderna)
Vad har Oscar för sjukdom? (på raderna)
Varför pratar Ellen bara med Buster om spökerna hon såg? (mellan raderna)
Varför skämtar mamma och pappa om att Buster är Ellens barn (mellan raderna)
Känner du någon som har eller har haft en sjukdom? (bortom raderna)

Kapitel 4 – Jakten på bevis

Ord och uttryck

Lurig blick, påhitt, pakethållare, ta sikte mot något, markera, kisa, rollerderby, besvikelse, oval, medaljong, skrivkramp, på helspann, kapell, tvärstanna

Läsförståelsefrågor

Varför menar Lorraine att de är knäppa som försöker se spöken just då? (på raderna)
Vem är Charlie? (på raderna)
Varför tror Lorraine på spöken? (mellan raderna)
Varför ber inte mamma Ellen att gå rasta Buster? (mellan raderna)
Har du åkt skateboard någon gång? (bortom raderna)

Kapitel 5 – Charlies plötsliga död

Ord och uttryck

Vrida och vända, bukta ut, venport

Läsförståelsefrågor

Vad är klockan? (på raderna)
Vem är Milo? (på raderna)
Varför kan inte Ellen somna? (mellan raderna)
Vad är det för onaturligt med Oscars överkropp? (mellan raderna)

Kapitel 6 – Syskonkärlek börjar med bråk

Ord och uttryck

Utbrista, attackera, skejtare, ramp, i fjol, skränig

Läsförståelsefrågor

Vart vill Lorraine att de ska gå? (på raderna)
Varför vill inte Ellen tillbaka till kyrkogården? (mellan raderna)
Varför känner Ellen till Milo? (mellan raderna)

Vad menar Ellen med att hon vill att Lorraine ska lugna sig lite? (mellan raderna)

Varför kallas Milo för McTwist? Ta reda på vad en McTwist är (bortom raderna)

Kapitel 7 – Ett iskallt strygrepp

Ord och uttryck

Motvind, mittbena, fnysa, sammanbiten, fågelhund, logisk, få korn på något, hyscha, temperatur, sorgsen, gäll, gångras, gny, strygrepp

Läsförståelsefrågor

Vad ska Lorraine och Ellen göra? (på raderna)

Vilken tid på dygnet är det? (mellan raderna)

Varför kallar Lorraine Buster för en spökhund? (mellan raderna)

Tror du att spöket försöker döda Ellen? Eller har du någon annan gissning? (bortom raderna)

Varför tror du att kapitlet heter ”Ett iskallt strygrepp”? (bortom raderna)

Kapitel 8 – Skräckfilmsskola

Ord och uttryck

Skådespelare, på glänt, störtskur, tangent

Läsförståelsefrågor

Vad gör Oscar så fort han och Ellen kommer hem? (på raderna)

På vilket sätt var Ellen världens sämsta skådespelare? (mellan raderna)

Hur vet Oscar att Ellens tankar handlar om spöken? (mellan raderna)

Har ni en mobillåda hemma? (bortom raderna)

Vad tror du att det är med halsbandet? (bortom raderna)

Kapitel 9 – Följ planen

Ord och uttryck

Kristi himmelfärdsdag, åtminstone, nervositet, dingla, gasta, höja på ögonbrynen, avsats, spionera, andfådd, nagelband

Läsförståelsefrågor

Varför kan inte Lorraine hjälpa Ellen? (på raderna)

Varför höjer flickan på ögonbrynen? (mellan raderna)

Varför frågar Milo om Ellen spionerar på honom? (mellan raderna)

Vad skulle du gömma i medaljongen om du ägde en? (bortom raderna)

Kapitel 10 – Medaljongens hemlighet

Ord och uttryck

Oberörd, knäpptyst, tveka, smyckeskrin, rafsande, puls, tinning, snörvla, lirka, ögonvrån

Läsförståelsefrågor

Hur vet Ellen att det är Charlie på fotot? (på raderna)

Varför har inte Milo sett Charlies spöke trots att han varit vid graven flera gånger? (mellan raderna)

Varför tror du att de måste ut från rummet? (bortom raderna)

Kapitel 11 – Kräkkaoset

Ord och uttryck

Skifta, kaos, dörrspringa, raspig, kura ihop sig

Läsförståelsefrågor

Vem var det som kom hem? (på raderna)

Vad är det med att bilen är på uppfarten? (på raderna)

Varför är det kaos hemma? (på raderna)

Varför skiftar Milos mammas röst mellan ledsen, arg och förvånad? (mellan raderna)

Vem är Rudolf Reine? (mellan raderna)

Har du haft feber någon gång? (bortom raderna)

Kapitel 12 – Det silvriga låset

Ord och uttryck

Dåna, magnet, golvlist, protestera, misstänka, välordnat, drämman, frustration

Läsförståelsefrågor

Varför har Milo fejkat en förkylning? (på raderna)

Vad hittar de i bokhyllan? (på raderna)

Hur hittar de dagboken? (mellan raderna)

Varför tvekar Milo när de ska öppna dagboken? (mellan raderna)

Får man läsa någon annans dagbok? (bortom raderna)

Kapitel 13 – Tillbaka på kyrkogården

Ord och uttryck

Porträtt, sirener, tajma, vindpust, fixera

Läsförståelsefrågor

Vem är Challan? (på raderna)

Varför stänger Ellen av alla ljud på mobilen? (mellan raderna)

Tajma är en försvenskning som kommer från engelskans time. Kan du

komma på fler liknande försvenskningar? (bortom raderna)

Kapitel 14 – Charlies sista ord

Ord och uttryck

Språng, spurta, jäktad, brännhet

Läsförståelsefrågor

Vem har åkt ambulans? (på raderna)

Varför gråter Milo? (mellan raderna)

Varför tror de att Charlie försvann? (mellan raderna)

EFTER LÄSNINGEN

Vad tror du kommer hända sen med Ellen, Buster, Oscar och alla andra?

Kändes det som händer i boken som något som skulle kunna hända på riktigt? Varför/varför inte?

Har du läst eller sett något annat som påminner om den här boken?

Är det något i boken du funderar på eller undrar över, som du inte har fått svar på?

Vem eller vilka i berättelsen kan du själv känna igen dig i?

Finns det något som du tycker att författaren kunde ha skrivit annorlunda?

Vad gillade du mest med boken? Fanns det något du inte gillade lika mycket?

Varför tror du att boken heter Mysteriet på kyrkogården? Kan du hitta på några alternativa boktitlar?

Har du någon favoritscen, favorithändelse eller favoritkapitel?

Var boken läskig? Vad är egentligen läskigt?

Skulle du vilja vara spökjägare och ha en spökhund?

Nästa bok i serien om spökhunden Buster heter Docksamlarens hus. Vad tror du att den handlar om?